

Olje- og Energidepartementet

Innspill til forslag til program for strategisk konsekvensutredning av nye områder til fornybar energiproduksjon til havs

Ocean Cluster Helgeland viser til høring av program for strategisk konsekvensutredning til havs datert 25. april 2023, med høringsfrist 12. juni 2023.

Vi vil benytte anledningen til komme med et felles innspill på vegne av:

- Industriklynger: **Ocean Cluster Helgeland, ACT Cluster, Mo Industripark, Energi i Nord og Arctic Energy partners**
- Nærings og interesse-organisasjoner: **NHO Nordland, LO Nordland**
- 17 kommuner, representert ved: **Helgelandsrådet og Indre Helgeland Regionråd.**

Nedenfor følger vårt innspill, som gjelder både forslag til utredningsprogram for Sørvest F og Vestvind F, og forslag til utredningsprogram for 18 identifiserte områdene.

Sammendrag

Områder utenfor Helgeland bør prioriteres høyt i prosessen fram mot åpning av nye havvindområder fordi:

- Regionen har rikelig regulerkraft: Helgelands store vannkraftressurser og regulerkraft vil gi maksimal utnyttelsesgrad for havvind-felt
- Oppgradert nett: Nettet på Helgeland er forsterket siste årene, og Statnett vil ha doble 420 kV-linjer i framtiden
- Statnett peker på Helgeland: Statnett (2023 ²⁾) skisserer tilkobling av (minst) 1400 MW havvind til Mo i Rana/Mosjøen-regionen
- Komplementær vind i nord: SINTEF-kartlegging viser at Norges forsyningssikkerhet vil styrkes ved havvind-utbygging i Nord-Norge fordi det er liten korrelasjon mellom når det blåser i Nord- og Sør-Norge
- Framtidig kraftunderskudd: SINTEF-analyse (2022 ³⁾) varsler et kraftunderskudd i Nord-Norge som inntreffer mellom 2027 til 2030
- Grønn omstilling av eksisterende industri: Smelteverk og prosessindustri på Helgeland og i Nord-Norge skal avkarboniseres. Mer fornybar energi er nøkkelen for å realisere dette.
- Ny grønn industri: Batteri- og hydrogenfabrikker skal bygges i Nordland og trenger mer ny kraft, men per i dag er det minimalt med nye prosjekter under utbygging eller planlegging.
- Industriregion: Helgeland er Norges nest største industriregion med leverandører i verdensklasse som vil holde kostnadene nede.
- Næringen har lyttet til fiskeri: Nordvest A overlapper med innspill fra Fiskebåt, samt innspill fra Ocean Cluster Helgeland. Ocean Cluster Helgeland justert vår anbefaling av området på bakgrunn av møte med fiskerinæringen og data fra Fiskeridirektoratet på sildevandringen. Det er et av få områder hvor fiskeri og næringsliv peker på samme område.
- Synergier til havs: Nordvest A har de beste forutsetningene for positiv sameksistens med flere havnæringer (eks. havbruk til havs)
- Mye informasjon finnes: Nordvest A ligger nær område «Træna Vest» som tidligere er konsekvensutredet (NVE 2012 ¹⁾) og omfattet av NVEs «Vurdering av havvind utenfor Nordland» (2020). Her finnes mye informasjon som kan gjenbrukes for Nordvest A, og det er få kunnskapshull.
- Dette og alle tidligere innspill fra regionen er bredt forankret og samkjørt med innspill fra Nordland Fylkeskommune.

Basert på det overstående bør Nordvest A ha høyeste prioritet i arbeidet med konsekvensutredning av nye områder. Vårt innspill er at det må gjennomføres en effektiv konsekvensutredning for Nordvest A med mål en framdriftsplan som tilsier tildeling i 2025, i tråd med olje- og energiministerens uttalte ambisjoner. Dette er realistisk hvis det legges til rette for parallelle prosesser og ressurser settes av til å gjenbruke eksisterende informasjon og tette eventuelle kunnskapshull. Vi stiller oss til disposisjon til å bidra med oppdatert kunnskap.

1) https://publikasjoner.nve.no/rapport/2012/rapport2012_47.pdf

2) <https://www.statnett.no/contentassets/07dc86f4970145ffaf0b7e5ff2d86d43/tilknytning-av-nye-havvindomrader-til-land---rapport-til-nve.pdf>

3) <https://www.sintef.no/publikasjoner/publikasjon/2067831/>

Industriregion

Helgeland er en av landets to største industriregioner. Industrien er bygget på produksjon og foredling av fornybar energi. Regionens har infrastruktur og leverandører tilpasset energiverdikjeden, så vel som petroleum, havbruk og maritime næringer. Næringslivet er derfor godt rigget for utbygging av flytende havvind.

Industrien, næringslivet, kommuner og Nordland Fylkeskommune har ved flere anledninger bedt stortinget, regjeringen, embetsverket og NVE prioritere prosessen rundt åpning av områder for flytende havvind på Helgeland. Vi henviser også til separate innspill fra Nordland Fylkeskommune i denne saken.

Framtidig kraftunderskudd

Oppskalering av eksisterende industri kombinert med nye kraftintensive etableringer innenfor elektrifisering, batteri- og hydrogenproduksjon vil bruke opp dagens energioverskudd i Nord-Norge. Ulike framskrivninger (av bla. Energikommisjonen og SINTEF) viser at overskuddet i NO4 forsvinner og vil være oppbrukt en gang mellom 2027 og 2030 (SINTEF). Stadig flere industri- og energi-aktører bekrefter dette. Industrien ønsker derfor tydelige signal fra NVE og politisk hold om at det vil komme mer energiproduksjon i nord. Med tanke på den lange konsesjons- og utbyggingsfasen for havvind bør det åpnes områder snarest mulig for å imøtekomme kraftbehovet på sikt.

Kraftnett

Tilgang på robust nett er avgjørende for havvind-utbygging. Vi vil gjerne henvise til Statnetts rapport (Tilknytning av nye havvindområder til land, 2023), som fram Helgeland som ideelt tilkoblingspunkt for havvind pga.:

- Planer om mye nytt industriforbruk i Nordland - mer enn en firedobling av dagens forbruk. Forbruksøkning uten ny produksjon vil føre til en fundamental endring av kraftbalansen i området; fra stort kraftoverskudd til kraftunderskudd.
- Viktige nettførsterkninger de nærmeste årene er å knytte stasjonene Rana, Nedre Røssåga og Marka tettere sammen med et dubler 420 kV-nett. I tillegg vurderer Statnett oppgradering av nett mot Sverige.
- Området fra Mosjøen til Mo i Rana har mye kraftkrevende industri og regulerbar vannkraft. Vindkraft inn til dette området vil være gunstig sett i sammenheng med mye regulerbar kraftproduksjon og forventet forbruksøkning. Gitt målnettet, kan trolig mer enn 1400 MW knyttes til.
- Potensial for samspill mellom industri, vindkraft og vannkraft

Maritim Næringspark

Den grønne energiverdikjeden rundt en havvindpark på Helgeland har svært stort potensiale. Dette er godt beskrevet i NHOs «Veikart for fremtidens næringsliv» og rapporten «Grønne elektriske verdikjeder» ⁴⁾. Menon Economics sin «Ringvirkningsanalyse av Havvind på Helgeland» (2022) ⁵⁾ viser at den regionale leverandørindustrien er høyst kompetent og vil kunne levere store deler av de varer og tjenester en utbygging krever, noe som reduserer kostnader for utbygger. Samme rapport framhever også potensialet for synergier mellom havvind og annen næringsaktivitet.

Havbruk til havs er en slik næring. Regjeringen skal femdoble produksjon av laks og ørret innen 2050. Nordland er Norges største oppdrettsfylke og regionale oppdrettsaktører satser på både landbasert og offshore havbruk for å realisere denne veksten, noe som vil kreve mer energi i havrommet og langs kysten. Fiskeridirektoratet har nylig anbefalt 3 områder ⁶⁾ for havbruk til havs. «Område 5 Trænabanken» ligger like nord-vest for «Træna Vest» og vil kunne få store synergieffekter med en flytende havvindpark. Potensialet for slike synergieffekter er framhevet av Senter for Hav og Arktisk sin rapport om Marine Næringsparker (2022) ⁷⁾:

Marine næringsparker vil kunne gi stordriftsfordeler gjennom bruk av felles infrastruktur og deling av informasjon. Slike parker vil kunne være selvforsynte med fornybar energi... Det viktigste er imidlertid at en samlokalisering av flere marine virksomheter på samme område vil kunne redusere den totale arealbruken og dermed redusere konfliktene.

4) <https://www.nho.no/tema/neste-trekk/bakgrunnsrapporter/>

5) <https://www.menon.no/wp-content/uploads/Havvind-pa-Helgeland.pdf>

6) <https://www.fiskeridir.no/Akvakultur/Tema/Havbruk-til-havs/anbefaling-av-omrader-for-havbruk-til-havs>

7) https://www.havarktis.no/files/Marine-N%C3%A6ringsparker_rapport.pdf

Tidligere arbeid

Området «Træna Vest» (evt. «Helgeland Ytre») ble i 2012 vurdert å ha færrest negative konsekvenser av områder for flytende havvind. NVEs «Vurdering av havvind utenfor Nordland» (2020) ⁸⁾ avdekke ikke vesentlige endringer:

«Vi ønsker i denne sammenheng å bemerke at det er kommet få innspill med opplysninger som tilsier at det har skjedd vesentlige endringer i kunnskapsgrunnlaget siden 2012» - NVE, 2020

De endringene NVE påpekte i 2020 er generiske endringer for hele kysten, ikke spesifikt Nordland. Regjeringens energimelding ⁹⁾ slår fast at «Norges fornybare energiresurser i størst mulig grad skal tas i bruk og foredles i Norge». I kontrast til utbygging i Sørlege Nordsjø vil en utbygging i Nord-Norge garantert styrke eksisterende og ny kraftforedlende industri gjennom økt tilgang på grønn energi. En utbygging på Helgeland bør derfor bli startskuddet for en større utbygging av svært gode havvind-ressursene i nord.

Foreslåtte områder fra Ocean Cluster Helgeland m.fl (2022)

Vi foreslo i 2022 følgende områder, og vi ser at Nordvest A overlapper helt med Område 2 og nesten helt med område 1. Samtidig er området vesentlig større enn begge to kombinert.

- Område 1 ligger i samme område som havbruksområdet «5 Trænabanken». Det er et svært stort område som er anbefalt for offshore havbruk ⁴⁾, og innenfor dette området vil det være plass til flere næringsaktører. Vi foreslår at det i den sør-østlige delen av dette området åpnes for havvind.
- Område 2 er samme område som havbruksområdet «1 Sklinnabanken». Det er et stort område som er utredet for offshore havbruk, dog ikke anbefalt åpnet i første omgang ⁴⁾. Vi foreslår at den østlige delen av dette området åpnes for havvind.

Begge områdene tar utgangspunkt i områdene som fiskeridirektoratet har utredet for offshore havbruk. Det er helt bevisst, da det vil muliggjøre synergier med denne næringen. Disse områdene er relativt store, slik at det er plass til både havvind og offshore havbruk. Samtidig ansees områdene å ha relativt begrensede arealkonflikter basert på de vurderingene fiskeridirektoratet har gjort.

Industrien i Nordland er ledende på produktivitet, sirkulærøkonomi og bærekraft. Verden etterspør mer klimavennlige produkter og tjenester, og Nord-Norge har forutsetninger for å lede an. Områder egnet for flytende havvind utenfor Helgelandskysten må ut på høring snarest. Dette er forankret i industrien, i alle kommuner på Helgeland, samt i uttalelse fra Fylkestinget i Nordland. ⁵⁾

Vi bistår gjerne NVE med informasjon om mulighetene i Nord-Norge, og ser fram til en god dialog. Se vedlegg 2 for kartutsnitt og koordinater. Her har vi laget en hensiktsmessig geometri for områdene som bør utredes.

Med vennlig hilsen

Thomas Borgen – Klyngeleder Olje- og Gassklynge Helgeland og prosjektleder Helgeland Havvind

Ellen Myrvold – Styreleder ACT Cluster

Arve Ulriksen – Adm. Dir. Mo Industripark

Petter Bjørkli – Klyngeleder Energi i Nord

Kjell Giæver – Direktør Arctic Energy Partners

Daniel Bjarmann Simonsen – Regiondirektør NHO Nordland

Rita Lekang – Regiondirektør LO Nordland

8) <https://www.nve.no/media/11229/svar-oedoppdrag-havvind-nordland-2020.pdf>

9) <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/regjeringen-legger-frem-stortingsmelding-om-verdiskaping-fra-norske-energiressurser/id2860271/>

Stig Sørra – Sekretariatsleder Helgeland Regionråd

Kjell Idar Juvik – Sekretariatsleder Indre Helgeland Regionråd

Mo Industripark as

Vedlegg 1 – Medlemsoversikter

Vedlegg 2 – Kartdata

Vedlegg 1

Medlemmer Olje- og Gassklynge Helgeland

Medlemmer ACT Cluster

Mo Industripark – utvalgte medlemmer

Medlemmer Energi i Nord

Medlemmer Helgelandsrådet

	ALSTAHAUG		DØNNA
	BINDAL		GRANE
	BRØNNØY		HERØY
	LEIRFJORD		VEFSN
	SØMNA		VEGA
	TRÆNA		VEVELSTAD

Medlemmer Indre Helgeland Regionråd

	Rana kommune		Aarborten tjeite Hattfjelldal kommune	
	Lurøy kommune		Hemnes kommune <i>Skaperglede mellom smul sjø og evig snø</i>	